

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

31.01.2022

Vår ref:

2021/11143

Deres dato:

31.01.2022

Deres ref:

Reinbeitedistrikt 9 Corgas
v/Nils Arvid Guttorm, Deanugeaidnu 2092
9845 TANA
Att. Ánde Niillas A. Utsi

Saksbehandler, innvalgstelefon

Rasmus Kristoffer Høyning, 78 95 03 27

Skadefellingstillatelse på gaupe i Tana kommune - Reinbeitedistrikt 9 Corgas

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til søknad om skadefelling mottatt hos oss 31.01.2022. Vi viser også til dialog med distriktet om skadefelling 24.01.2022 hvor vi gav muntlig avslag og muntlig avslag på skadefelling gjennom dialog 23.12.2021. Viser også til tilsagn om akutte forebyggende midler til gjeting og fôring i perioden 23.12.2021-06-01.2022 og midlertidig tilsagn om akutte forebyggende tiltak til gjeting i perioden 24.01.2022-02 - 02.2022.

Det har ved to anledninger gitt muntlig avslag på skadefelling gjennom dialog gitt midler til akutte forebyggende tiltak ved begge anledninger. Tiltakene ser ikke ut til å ha hatt effekt og rådende beiteforhold gjør at mulighetene for å gjennomføre ytterligere forsøk på forebygging er vanskelig. Det har vært en liten andel av flokken som har oppholdt seg i området den siste uka, mens hovedflokken nå er på tur inn på grunn av beiteforholdene ellers i distriktet.

Det ble for en knapp uke siden dokumentert 4 kadaver til gaupe. Det er levert 3-4 kadaver til undersøkelse hos SNO nylig, disse er funnet i samme område som et kadaver som ble funnet i det denne søknaden ble skrevet. Dette var ferskt nok til å kunne dokumenteres i felt. Rovviltkontakt har trolig støkket gaupa og kunne se gaupa ligge på avstand. Vi finner at det er stor sannsynlighet at disse kadavrene er tatt av gaupe. Det har vært mye vær og vind siden de 4 dokumenterte kadavrene i forrige uke og distriktet har vært opptatt med hovedflokken lengre sør. Det er derfor ikke å forvente at det skulle ha blitt funnet kadavre i denne perioden, selv om de har hentet inn ekstra folk for å holde oppsyn med dyrene i skadeområdet. Det meldes om stor uro i flokken og om veldig lite kalv i flokken som har vært i området en stund.

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på én gaupe i nærmere avgrenset område i B-området i Tana kommune. Tillatelsen gis til reinbeitedistrikt 9 - Corgas sitt skadefellingslag og gjelder i perioden 01.02.2022-11.02.2022. Tillatelsen gjelder innenfor nærmere angitte vilkår.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Følgende personer inngår i skadefellingslaget:

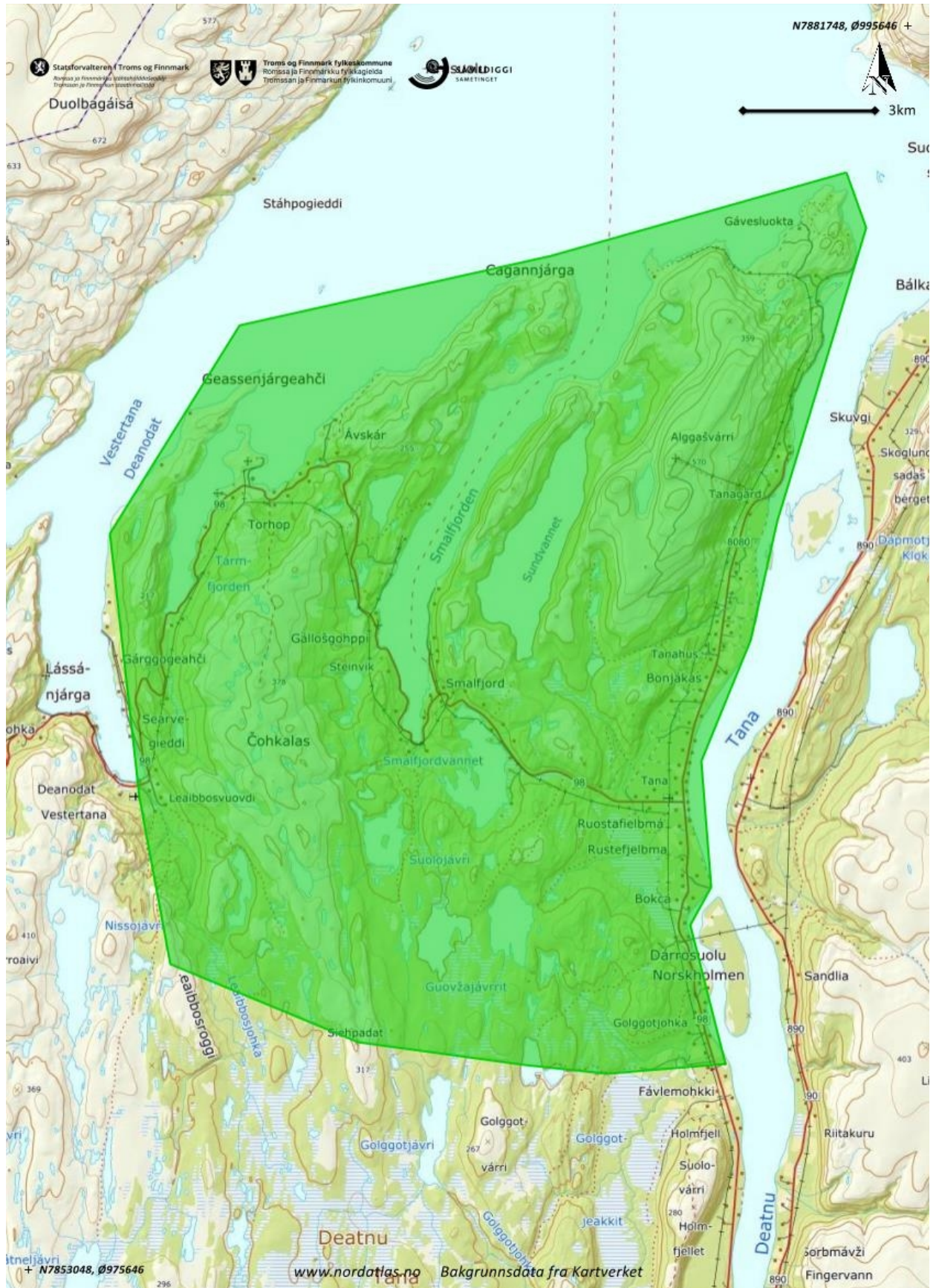
- Truls Halvari (skadefellingsleder)
- Lars Helge Henriksen
- Joakim Henriksen
- Sverre Pedersen
- Roger Bodin Rist

2. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmene på fellingslaget er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

3. Krav til våpen/ammunisjon: Hagle kan benyttes ved felling av gaupe. Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på gaupe skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil og anslagsenergien skal være minst 980 joule (100 kgm) målt på 100 meters avstand, E100.

4. Medlemmer på fellingslaget, må for å kunne bruke snøskuter, ha tillatelse til bruk av snøskuter jf. motorferdselloven med forskrifter.

5. Avgrensning av fellingsområdet: Grønt felt viser skadefellingsområdet for gaupe, som er i Tana kommune kommune og strekker seg nordover på fastlandet vest for Tanaelva og nord for Golggotjohguolbba via Siehpadat (317 moh) til Hargecohkat (285 moh).

6. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.
7. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder.
8. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Felling kan ikke rettes mot gaupeindivider som opptrer sammen.
9. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 958 52 580 / 916 22 000 og til Statsforvalteren ved første anledning i arbeidstiden.
10. For å sikre effektivitet ved fellingsforsøket gir Statsforvalteren dispensasjon til innmeldte deltakere i fellingslaget, fra deler av reglene i viltlovens § 21 bokstav b og c. Dette betyr at snøskuter kan benyttes til å lokalisere gaupe, og ringe inn dyr. Bruk av skuter til forfølgelse er ikke lov. Det er ikke tillatt å løse skudd på eller over offentlig vei. (Hjemmel for at Statsforvalteren slik kan sette til side regler som ellers gjelder er gitt i Forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 tredje ledd jamfør Ot.prp. nr. 37 (1999-2000), kapittel 4.1 og 4.4). I tillegg må det innhentes tillatelse fra motorferdselloven fra den/de aktuelle myndigheter.
11. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre gaupe under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet gaupa. Vedkommende plikter å forvisse seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.
12. Jf. § 22-8 i våpenforskriften skal skytevåpen under transport være tomt for ammunisjon, og nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.
13. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.
14. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt gaupe skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.
15. Ved evt. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Rammer for skadefellingen

Fellingstillatelsen gis til distriktets eget skadefellingslag. Da fellingslaget ikke er kommunalt eller interkommunalt oppnevnt gis det ikke godtgjørelse for gjennomføring av fellingsforsøket. Det gis heller ikke annen godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket, for eksempel til administrasjon og rapportering.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner:

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer vedlagt, fra alle deltagerne i skadefellingslaget. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Bruk av bil/skuter dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt med skuter utenfor løyper, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt. Kost/matpenger, tapt arbeidsfortjeneste eller betaling/godtgjørelse for oppdraget dekkes ikke.

Søknaden

Reinbeitedistrikt 9 søker om skadefellingstillatelse av 1 gaupe. De har den siste uken dokumentert flere kadaver. Det er funnet 4 kadaver det siste døgnet, som er til undersøkelse hos SNO. Det ble dokumentert 4 kadaver tidligere i perioden.

Skadeområdet har de beste beitene tilgjengelig og distriktet har søkt om å få erklært beitekrise i vinterbeiteområdene på bakgrunn av befaringer gjort av reindriftsavdelingen hos oss. De ønsker ikke å måtte forlate området på grunn av gaupa.

Det har vært flere registreringer av gaupas bevegelse i området og de har stadig økte tap.

De er også videre bekymret for det potensielle skadeområdet fremover og for belastningen som kan påføre at drektige simler mister kalv.

Distriktet vil benytte sitt eget skadefellingslag.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 13, jf. også § 4 første ledd bokstav h og § 9. Vedtak om skadefelling kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I brev av 28.5.2021 om Kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn 2021/2022, ble Statsforvalteren i Troms og Finnmark gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling, innenfor en kvote på fire gauper i tidsrommet 1.6.2021–15.2.2022. Denne kvoten er belastet med en hanngaup, tatt ut på skadefelling i Porsanger kommune den 14.01.2022. Gjenstående kvote er 3 gauper.

Søknader om skadefelling av gaupe behandles av Statsforvalteren innenfor den rammen som er satt av rovviltneemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Bestandssituasjonen for gaupe

I 2021 fant Rovdata at det var 6 familiegrupper i Troms og Finnmark, hvorav to i Finnmark.

I 2022 er det registrert avgang på 1 voksen hanngaupe i Troms og Finnmark. I 2021 er det registrert en avgang på 8 gauper i Troms og Finnmark, derav tre voksne, hvorav en hunn i Finnmark. Blant de fem i Troms var det tre voksne, hvorav to hunndyr. I 2020 var det en avgang på 6 gauper, fire i Finnmark og to i Troms. De to i Finnmark var voksne hunner. Blant de fire i Finnmark var det tre voksne hvorav en hunn. Region 8 har altså en kjent avgang på seks voksne hunngauper siden 1.1.2020.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén m.fl. 2002, Andersen m.fl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen m.fl. 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunndyr per familiegruppe, totalt 1.27 dyr per familiegrupper (Nilsen m.fl. 2011).

Prognose for antall familiegrupper med gaupe i region 8 i 2022, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2021 viser at mest sannsynlig vil være 8, 2 familiegrupper i 2022, med 75 prosent usikkerhetsintervall mellom 5,0 og 11,4 familiegrupper. Etter kvotejakta 2021 er det felt to gauper i region 8, en voksen hunn i Kvænangen og en voksen hann i Porsanger.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Statsforvalterens vurderinger

Skadeområdet ligger i B-området for gaupe og Statsforvalteren vurderer at gaupa som volder skade med stor sannsynlighet i veldig liten grad benytter seg av A-området. Nærmeste A-område ligger ca. 35 km unna i luftlinje og med bakgrunn i topografi og kjennskapen til gaupene i området finner vi det lite sannsynlig at den bruker store arealer i A-område.

Distriktet har forsøkt med forebyggende tiltak for å unngå skade uten at dette har hatt tilfredsstillende effekt. Vær-, føre- og beiteforhold har gjort ytterligere tiltak vanskelig å gjennomføre.

Statsforvalteren har vurdert ut fra omstendighetene, øvrige skader og informasjon fra personer i felt at det er sannsynlighetsovervekt for at kadavrene som ligger til tining hos SNO for undersøkelse er tatt av gaupe.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Statsforvalteren ønsker å nå bestandsmålet for gaupe med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet.

Årlige rapporter fra Rovdata som Bestandsovervåking av gaupe 2021 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 2 2021 og NINA Rapport 2011, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2021, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013, og NINA rapport 1200, Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014.

Om bestandsmålet for gaupe er nådd måles i gjennomsnittlig antall registrerte familiegrupper de tre siste år. Siden 2015 har region 8 vært under bestandsmålet. I samme periode er det ved jakt eller skadefelling tatt ut 26 gauper i Troms og Finnmark, ingen av disse er ved jakt tatt ut i A-området for gaupe, men fire er felt i A-området ved skadefellingstillatelser gitt på bakgrunn av akutte tapssituasjoner forut for kalving, der kalvingsområder for rein også er A-område for gaupe.

Statsforvalteren forsøker å føre en tydelig differensiert forvaltning av gaupe. Det er ikke lett. Forskning har vist at de aller fleste gauper i regionen bruker både gaupeprioriterte og beitedyrprioriterte områder. Av 45 helårsområder til 23 forskjellige voksne radiomerkede gauper var ingen utelukkende innenfor gaupesonen (NINA rapport 1200). Tamrein er det viktigste byttedyret for gaupe i Nord-Skandinavia. Alle gauper som har tilgang til rein, og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper rein (NINA rapport 1200). Kort oppsummert betyr dette at gaupe der det er tamrein utgjør et skadepotensial, og det betyr at effektivt uttak av alle gauper som utgjør et skadepotensial raskt ville utryddet gaupe fra region 8.

Vi har et godt kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Statsforvalteren vurderer at uttak av én gaupe i dette tilfellet ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Statsforvalteren lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Statsforvalteren vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Konklusjon

Statsforvalteren gir skadefellingstillatelse på en -1- gaupe innenfor nærmere angitt område. Begrunnelsen for vedtaket er dokumenterte tap av rein, samt at forebyggende tiltak er forsøkt, men at skadesituasjonen ikke har endret seg til tross for tiltakene.

Med hilsen

Iris Rita Hallen (e.f.)
leder for seksjon vilt og motorferdsel

Rasmus Kristoffer Høyning
Rowiltforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Deanu gielda /	Rådhusveien 24	9845	TANA
Tana kommune			